

Moment de sărbătoare

Vasile TOMESCU

Afirmarea valorilor muzicii sacre reprezintă un fenomen de o complexitate fără precedent în condițiile dezvoltării la scară mondială a schimburilor culturale și în mod specific în condițiile dezbaterii largi a ideilor privind ecumenicitatea. În acest context sunt de relevat strădaniile desfășurate sub egida Bisericii Ortodoxe Române, a altor factori ai vieții noastre spirituale consacrate punerii în lumină a tezaurului de limbă și de melos de inspirație sacră moștenit și îmbogățit de poporul român, având ca temei convingerea potrivit căreia bis orat qui cantat.

Slujitori emitenți ai cântării de strună au creat și au promovat texte și melodii menite să înalțe sufletul către Dumnezeu, să apropie pe oameni de înțelegerea misterelor existenței, să dea glas rugăciunii pentru obținerea grației divine. Venerabile manuscrise și tipărituri concepute ca un prinos adus dragostei de frumos și de adevăr atestă harul și devotamentul creatorilor, interpreților și pedagogilor care au făcut să înflorească muzica bisericii strămoșești sub forma monodiei de un infinit colorit expresiv, potențată coral începând de pe la mijlocul veacului XIX pentru ca spre mijlocul veacului XX să

cunoască impresionante construcții vocal – orchestrale, pe care specialiștii din mari centre ale lumii muzicale le-au comparat cu capodopere ale artei universale în genurile cantatei, oratoriului și muzicii instrumental – simfonice de inspirație sacră. Acumularea de experiențe creatoare s-a produs în cadrul școlii muzicale românești datorită zelului și talentului unor generații succesive de reprezentanți ai acestui „neam de cântăreți” cum i-a evocat poetul și cum îi nominalizează dicționare, enciclopedii, studii și monografii de prestigiu. Prin opera lor, muzicieni din epoca lui Ștefan cel Mare până în epoca Unirii Principatelor și a Marii Uniri au pregătit drumul unor personalități ale timpurilor moderne precum Ioan D. Petrescu, Grigore Panțiru, Gheorghe Ciobanu, Romeo Ghircoiașu, Octavian Lazăr Cosma, Viorel Cosma, Victor Giuleanu, Titus Moisesu, Stela Sava, Constantin Catrina, Nicu Moldoveanu, un număr important de discipoli ai acestora care au făcut

cunoscute în țară și peste hotare forța creatoare și originalitatea muzicii românești de tradiție bizantină.

Dezbaterea problemelor culturii noastre în acest domeniu implică astăzi mai mult ca oricând o înaltă specializare privind în mod distinct creația, arta interpretativă, exegeza în plan istoric și teoretic, aspectele pedagogice, propagarea prin mass-media și în mod excepțional cuprinderea acestor domenii într-o viziune de ansamblu.

O astfel de cuprindere excepțională de ansamblu este proprie muzicianului Sebastian Barbu – Bucur care în retrospectiva a șase decenii de activitate ni se prezintă ca un proeminent compozitor, cântăreț, dirijor, cercetător, teoretician, pedagog, promotor de valori împletind organic preocupările muzicale cu acelea de ales slujitor al bisericii la lumina căreia s-a format.

Viața și strădaniile sale sunt o carte deschisă în care se reflectă cu valoare de model spiritul de devoțiune creștină, noblețea morală, dragostea de frumos, vocația creatoare. Și-a câștigat prețuire în mediul larg al semenilor săi ca și în mediul eclesiasc savant; a cântat cu fervoare hieratică la strună în biserici din România ca și din vatra istorică a Bizanțului; a predat muzica la Universitatea Națională de Muzică; a demonstrat că nu există un hiatus între ansamblul experimental de muzică psaltică și păstrarea cu sfințenie a tradiției, între știința psalticilor din vremea lui Constantin Brâncoveanu și știința bizantinologiei muzicale moderne în spiritul căreia s-a instruit în mănăstirile Căldărușani și Neamț, la

Muntele Athos, la Tesalonica și în alte centre ale Ortodoxiei.

Opera sa componistică ni se prezintă ca un amplu poem sintetizând monodii care, păstrând intactă substanța poetică și sonoră, se integrează prin actul interpretativ sensibilității contemporane; sesizăm aici o variație infinită de ehuri, implicând structuri intonaționale și ritmice, ornamente, mișcări din care emană o lumină lină, alternarea recitativului psalmodic cu melodia realizată concomitent de tutti sau succesiv de grupuri de voci sau de soliști; ne pătrundem aici de bogata nuanțare a frazei și de potențarea armonică sugerată printr-o subtilă textură de ison care conferă fluxului melodic expresivitate și dinamism.

La împlinirea vârstei care înseamnă maximum de acumulare a experienței și înțelepciunii, urez din suflet muzicianului Sebastian Barbu-Bucur sănătate și noi împliniri pe altarul artei sunetelor.

